

ЗВІТ ЩОДО ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ ПРИ НАВЧАННІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

1. Для анкетування студентів 5го курсу (які наразі здобувають вищу освіту) для виявлення їх думки про якість отримуваної освіти за формулою [0, с. 103] розраховано мінімально допустиму вибірку. Її обсяг становив:

$$n = 1 / (0,0025 + 1 / N) = 1 / (0,0025 + 1 / 31) = 29 \text{ осіб, де}$$

n - розмір вибірки, достатньої для опитування

N - розмір генеральної сукупності.

В опитуванні взяло участь - 31 студент, тобто 100% генеральної сукупності. Таким чином, вибірка повністю відображає генеральну сукупність за віковою, гендерною та іншими характеристиками і не потребує додаткового підтвердження репрезентативності і задовольняє усім вимогам статистики.

З огляду на те, що в опитуванні фактично взяла участь уся генеральна сукупність за правилами математичної статистики обрано точність опитування в 99%, похибку - 1 % [0; 2].

2. Для анкетування студентів бго курсу (які наразі здобувають вищу освіту) для виявлення їх думки про якість отримуваної освіти за формулою [0, с. 103] розраховано мінімально допустиму вибірку. Її обсяг становив:

$$n = 1 / (0,0025 + 1 / N) = 1 / (0,0025 + 1 / 18) = 17 \text{ осіб, де}$$

n - розмір вибірки, достатньої для опитування

N - розмір генеральної сукупності.

В опитуванні взяло участь - 18 студентів, тобто 100% генеральної сукупності. Таким чином, вибірка повністю відображає генеральну сукупність за віковою, гендерною та іншими характеристиками і не потребує додаткового підтвердження репрезентативності і задовольняє усім вимогам статистики.

З огляду на малу чисельність генеральної сукупності (загальної кількості студентів) за правилами математичної статистики обрано точність опитування в 99%, похибку - 1 % [0; 2].

**ДУМКА СТУДЕНТІВ 5го ТА 6го КУРСІВ ЩОДО ДОТРИМАННЯ
ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ
ПРИ НАВЧАННІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ**

В період з 16 по 20 грудня 2019 року було проведено анкетування здобувачів вищої освіти за ОПП спеціальності 275 «Транспортні технології».

Під час опитування студенти отримали наступну анкету:

1. Згідно індивідуального плану та за навчальним планом обираєте вибірккову частину дисциплін?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

2. Чи маєте Ви можливість отримувати знання згідно своїм особистим нахилам, умовам і обставинам?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

3. Чи маєте Ви можливість обирати наукового керівника магістерської роботи?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

4. Чи маєте Ви можливість обирати тему наукового дослідження?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

5. Чи маєте Ви можливість формувати та вільно висловлювати свою наукову думку в тому числі через публічні дебати, конференції, симпозіуми і наукові статті?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

6. Чи маєте Ви можливість вивчати в університеті декілька іноземних мов?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

7. Чи маєте Ви можливість вільного доступу до бібліотечного фонду та її сучасного навчально-методичного, науково-дослідного і інформаційного ресурсу?

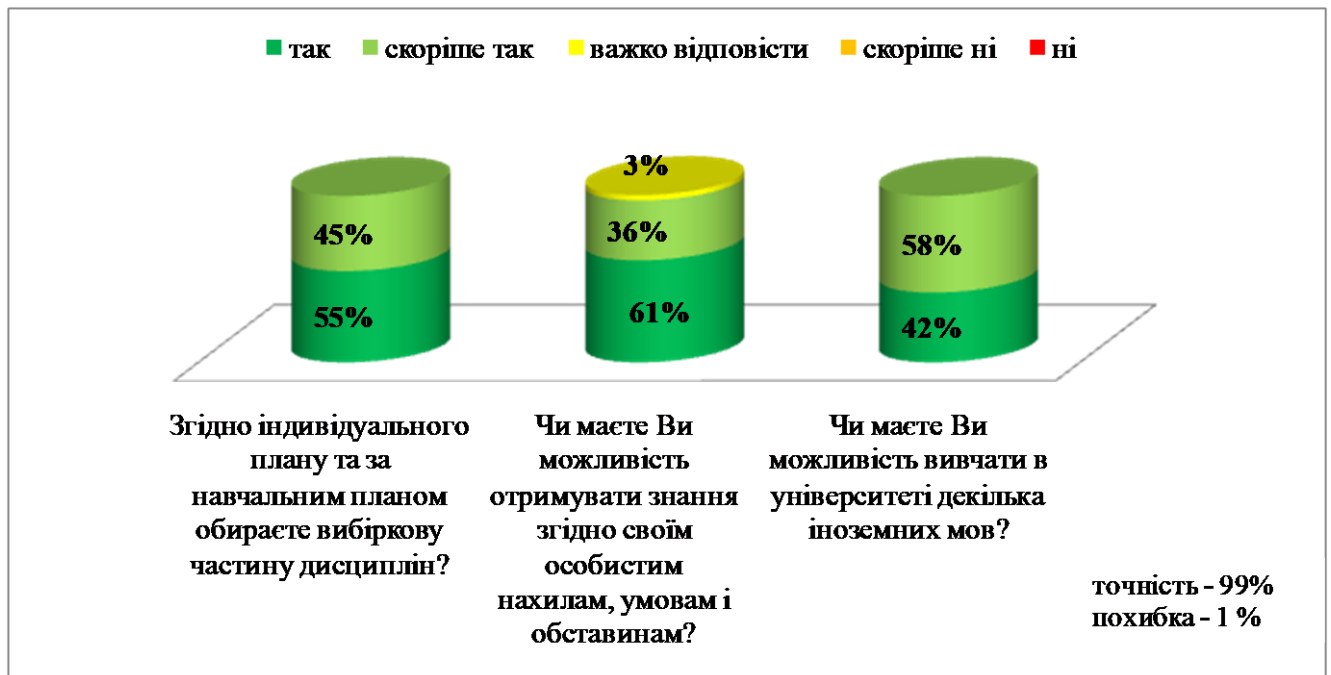
Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

8. Чи в повній мірі Вами реалізуються академічні права?

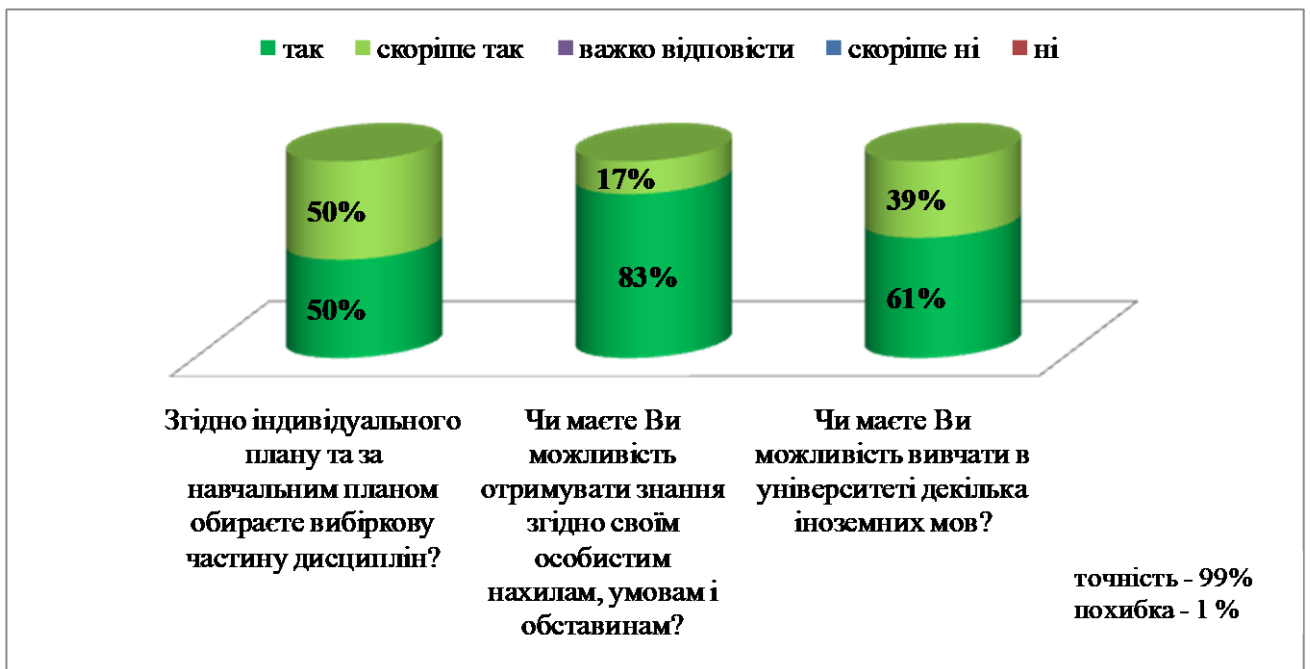
Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

Для більш зручної візуалізації результати опитування згруповано на гістограмах в логічні блоки.

Блок 1 «Академічна свобода - вибір освітньої траєкторії»

Мал. 1. Результати опитування студентів 5го курсу

Мал. 2. Результати опитування студентів бго курсу

З результатів опитування видно, що студенти і бго і 5го курсів мають повну свободу вибору навчальних дисциплін. Лише 3% опитаних студентів 5го курсу не змогли відповісти чітко щодо можливості навчання з урахуванням їх особистих нахилів, умов та обставин. Водночас відповідь «важко відповісти» є потенційно нейтральною. Тобто не несе негативної конотації (як, наприклад, відповіді «скоріше ні», «ні»), що загалом свідчить про її позитивне забарвлення. Однак ці результати опитування будуть враховані шляхом більш активного залучення студентів до навчання, врахування їх нахилів та потреб як майбутніх фахівців з метою дотримання студентоцентрованого підходу.

Також відзначимо, що жоден респондент не обрав відповіді «скоріше ні» та «ні». Що також свідчить про високий рівень академічної свободи студентів з точки зору вибору особистої освітньої траєкторії.

Блок 2 «Наукова діяльність, можливість проведення досліджень (кваліфікаційні роботи)»

Мал. 3. Результати опитування студентів 5го курсу

Мал.4. Результати опитування студентів 6го курсу

З результатів опитування видно, що студенти не мають утруднень і мають усі академічні свободи щодо вираження власної наукової думки, відстоювання точок зору тощо. Водночас це опитування показало, що думка,

нахили та інтереси студентів враховуються (проблемне питання з попередньої гістограми) шляхом надання їм повної свободи у виборі тем наукових досліджень. Аналогічна позитивна ситуація і з вибором керівників наукових досліджень. Водночас наявність відповідей «важко відповісти» (студенти 5го курсу) щодо можливості обрати керівників магістерських робіт може бути пов'язана з визначеними на законодавчому рівні обмеженнями у навантаженні науково-педагогічних працівників. Проте планується більш ґрунтовно приділити увагу цьому питанню, з можливістю змін навантаження у викладачів, які активно займаються керівництвом кваліфікаційних робіт.

Також відзначимо, що жоден респондент не обрав відповіді «скоріше ні» та «ні». Що також свідчить про високий рівень академічної наукової свободи студентів.

Блок 3 «Матеріальні ресурси та загальна академічна свобода»

Мал. 5. Результати опитування студентів 5го курсу

Мал.6. Результати опитування студентів 7го курсу

Як видно з малюнків 5 та 6, студенти забезпечені інформаційними ресурсами для проведення навчальної та наукової діяльності. А їх академічні права реалізуються повною мірою.

Отже, результати опитування свідчать про повне дотримання академічних свобод студентів спеціальності 275 «Транспортні технології» під час опанування ОП: їх забезпеченість інформаційними ресурсами, можливістю формувати власну траєкторію навчання, обирати теми наукових досліджень, керівників та загалом висловлювати власну наукову точку зору. Це підтверджує виконання вимог стандарту якості освіти.

ДУМКА ВИКЛАДАЧІВ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ ПІД ЧАС НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ

В період з 16 по 20 грудня 2019 року було проведено анкетування викладачів, які забезпечують підготовку за ОП в межах спеціальності 275 «Транспортні технології».

До опитування було залучено 10 науково-педагогічних працівників, які здійснюють фахову підготовку студентів за ОП в межах спеціальності 275 «Транспортні технології». Опитування проведене анонімно, анкета мала наступний вигляд:

1. Чи маєте Ви можливість вирішувати питання змісту навчального плану, робочої та навчальної програми?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

2. Чи маєте Ви можливість вільно, змістовно і методологічно конструювати свої заняття зі студентами в форматі освітнього процесу?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

3. Чи маєте Ви можливість розширяти освітнє середовище, роблячи її різноманітною, мобільною, гнучкою і самостійною?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

4. Чи маєте Ви можливість на власну думку обирати найбільш ефективну форму організації навчання?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

5. Чи маєте Ви можливість вільного доступу до бібліотечного фонду та її сучасного навчально-методичного, науково-дослідного і інформаційного ресурсу?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

6. Чи маєте Ви можливість користуватись технічним оснащенням кафедри та університету?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

7. Чи забезпечується Ваше право на творчу ініціативу, розробку і застосування авторських програм і методів навчання в межах даної освітньої програми, окремого навчального предмета, курсу, дисципліни, модуля?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

8. Чи забезпечується Ваше право на вибір підручників, навчальних посібників, матеріалів та інших засобів навчання відповідно до освітньої програми?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

9. Чи забезпечується Ваше право на здійснення наукової, науково-технічної, творчої, дослідницької діяльності, участь в міжнародній діяльності, розробках та впровадженні інновацій?

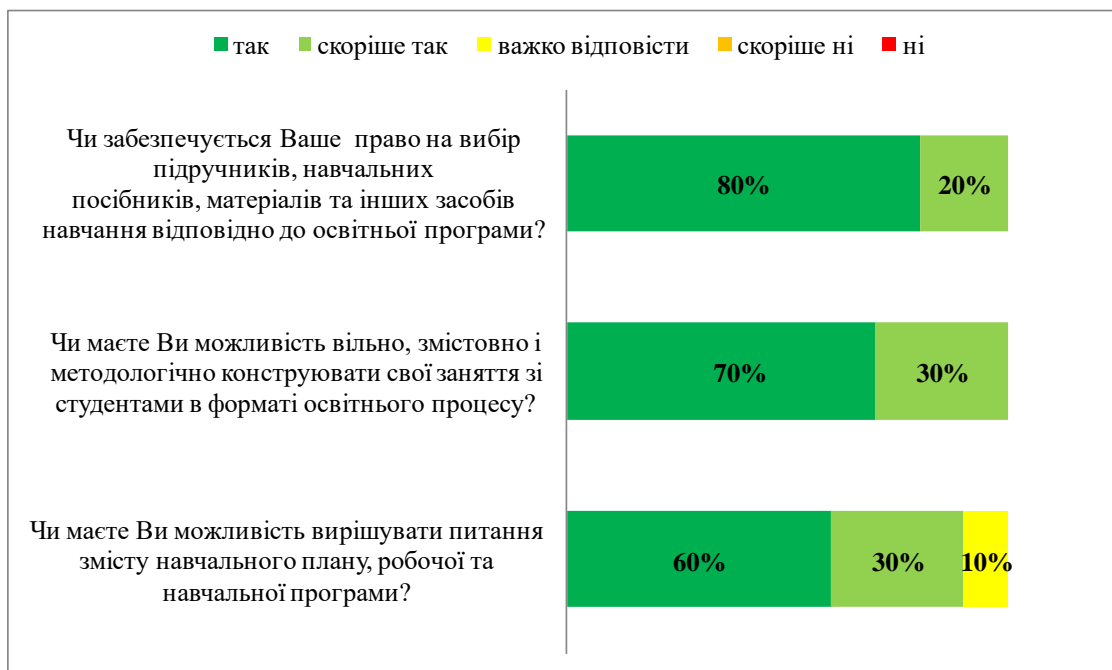
Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

10. Чи забезпечується Ваше право на захист професійної честі та гідності?

Так Скоріше так Важко відповісти Скоріше ні Ні

Отримані результати для більш зручної візуалізації та логічності аналізу було згруповано в тематичні блоки.

Блок 1 «Свобода у змістовному наповненні освітнього процесу»

Мал. 7. Результати опитування викладачів щодо свободи у змістовного наповненні освітнього процесу

З результатів опитування видно, що науково-педагогічні працівники мають і активно реалізують свою академічну свободу в сфері вибору і впливу на змістове наповнення освітнього процесу. Це право реалізується шляхом надання рекомендацій щодо компонентів освітньої програми, вибору необхідної навчальної та методичної літератури для навчальних дисциплін, відповідальність за їх тематичне наповнення. Позитивно, що жоден респондент не обрав відповіді «скоріше ні» або «ні». За результатами

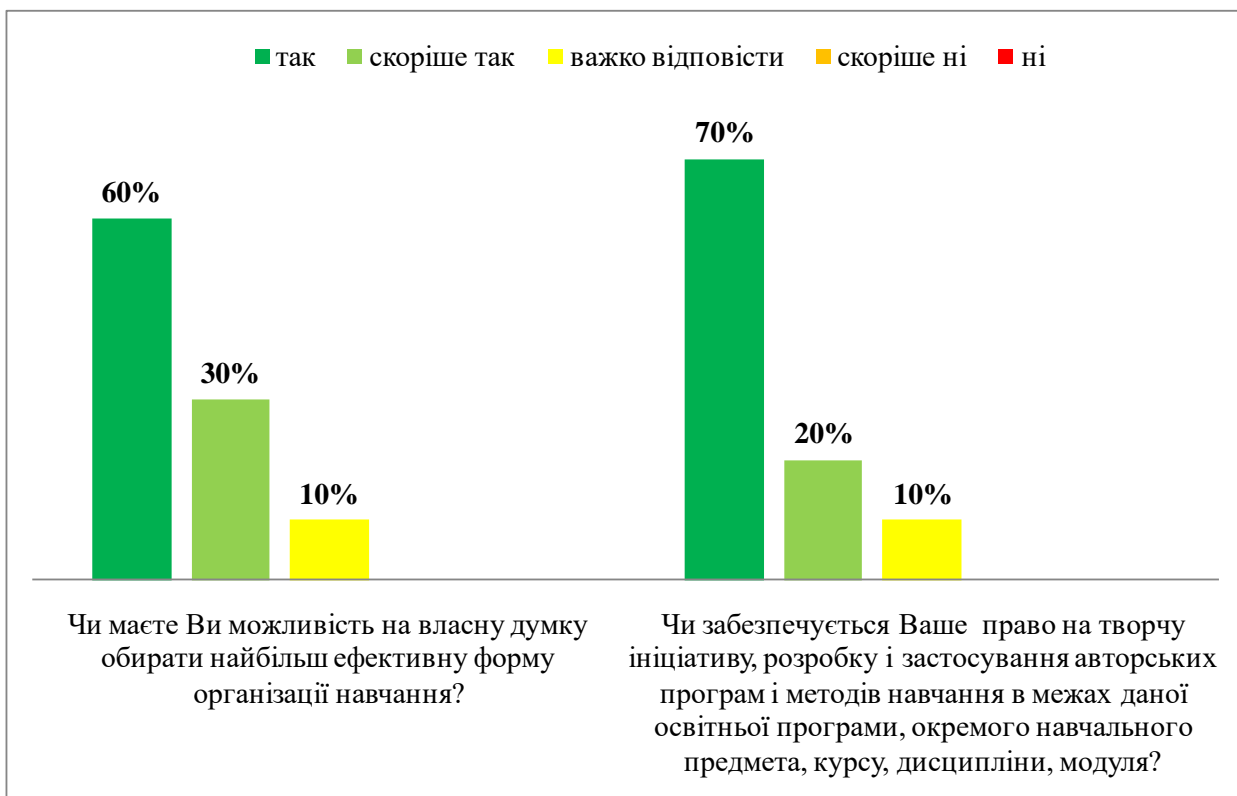
спостереження за освітнім процесом та особистих бесід виявилось, що відповіді «важко сказати» найчастіше обумовлені тим фактом, що деякі компоненти освітньої програми загальної підготовки є обов'язковими, в той час як науково-педагогічні працівники пропонують замінити їх більш професійно-орієнтованими.

Блок 2 «Технічна забезпеченість освітнього процесу»

Мал. 8. Результати опитування викладачів щодо технічної забезпеченості освітнього процесу

З результатів опитування видно, що науково-педагогічні працівники високо оцінюють технічну забезпеченість освітнього процесу і не мають утруднень з доступом до бібліотечного фонду, науково-дослідного та інформаційного ресурсу. Утруднення (проявлені як відповіді «важко сказати») викликані найчастіше спробами більш активного впровадження змішаного навчання (неготовність деяких здобувачів освіти до більш активної самостійної підготовки) та недосконалість особистого технічного забезпечення здобувачів, якого, наприклад, потребує імплементація дистанційних форм навчання.

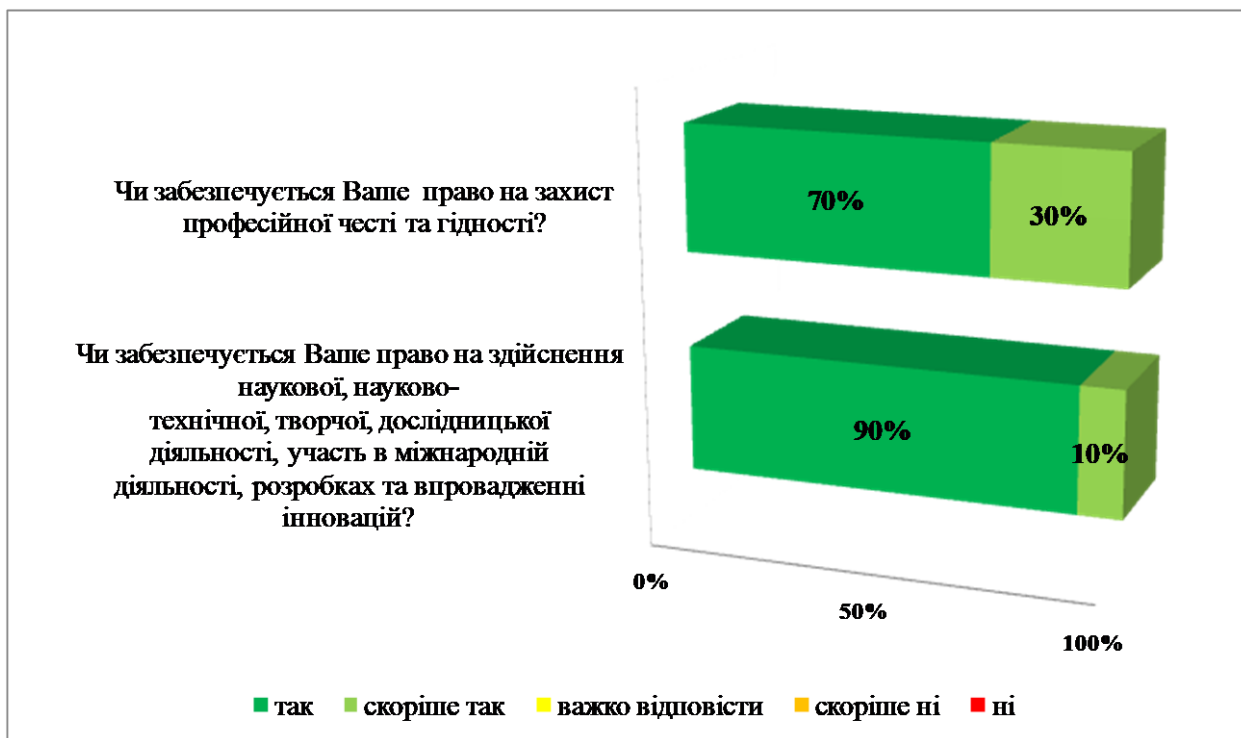
Блок 3 «Свобода викладачів у методичному аспекті організації освітнього процесу»

Мал. 9. Результати опитування викладачів щодо свободи вибору форм і методів організації освітнього процесу

Як видно з малюнку вище, викладачі можуть вільно використовувати авторські методики та технології навчання, і взагалі впливати на форму організації аудиторної роботи (оскільки під час опитування малася на увазі саме форма аудиторної роботи). Вважаємо результати конкретно цього опитування вкрай значущими, оскільки якісна викладацька робота має пряму кореляцію із постаттю науково-педагогічного працівника і його методичною компетентністю.

Блок 4 «Загальні академічні свободи науково-педагогічних працівників»

Мал. 10. Результати опитування викладачів щодо дотримання їх академічної свободи

На завершальному малюнку подано загальні аспекти дотримання академічних свобод науково-педагогічних працівників. Позитивно і логічно, що відповіді, надані на питання цього блоку, повністю лежать в діапазоні «скоріше так», «так». Це свідчить про виконання ЗВО важливої вимоги щодо забезпечення права науково-педагогічних працівників на захист гідності та академічну свободу у проведенні інноваційної діяльності.

Перелік літератури

1. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : практичний посібник / Авторський колектив : В. Майборода, О. Ярошенко, Ю. Скиба ; за ред. О. Ярошенко. – Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. – 174 с.
2. Socioline [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://socioline.ru/rv.php>.

3. Штульман Э. А. Специфика методического эксперимента. Советская педагогика. 1988. № 3. С. 61 – 65.
4. Суслов А. Г., Авдиенко А. Г. Система оценки качества подготовки специалиста. Качество. Инновации. Образование. 2005. № 3. С. 58–61.
5. Наследов А.Д. Математические методы психологического исследования: Анализ и интерпретация данных. Речь. 2004. С. 158.